Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Concept regionale agenda en begroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Portefeuillehouder	H.W.M. Witjes
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-287859

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de concept regionale agenda en de begroting 2022 van de Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
2. De reactie op regionale agenda vast te stellen en als resultaat van de consultatieronde aan de Metropoolregio Arnhem- Nijmegen te zenden.
3. De reactie op de ontwerpbegroting 2022 vast te stellen en als zienswijze aan de Groene Metropoolregio te zenden.

Samenvatting

De Groene Metropoolregio heeft haar ontwerpbegroting voor het jaar 2022 aan de gemeente Lingewaard toegezonden. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio.
Daarnaast is de concept agenda voor 2022 en verder toegestuurd voor consultatie. Op basis van een consultatieronde bij de 18 deelnemende gemeenten wordt een definitieve agenda opgesteld. In de reactie van Lingewaard spreken we de intentie uit om aan alle vijf de opgaven deel te nemen.
De financiële effecten van de begroting van de Groene Metropoolregio worden meegenomen in de kadernota.

Inleiding

Eind 2020 besloten de gemeenten over de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen. De raad heeft toen een besluit genomen over de nieuwe visie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de regionale agenda 2021-2025 en de Gemeenschappelijke Regeling. Er is aangegeven dat in het 2e kwartaal van 2021 de concept-regionale agenda 2022 aan de gemeenten zou worden aangeboden. Deze concept-agenda ligt nu voor. Een regionale agenda, opgebouwd uit 5 samenhangende opgaven, waar door de gemeente op kan worden ingetekend.
Uitgangspunt voor de regionale samenwerking tussen de 18 regiogemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen is een opgavegerichte samenwerking, waarin de raden concrete opgaven in een jaarlijks programma vaststellen (meerjarig is het streven). De gemeenteraden van de 18 regiogemeenten kunnen intekenen op de opgaven. Iedere raad kan straks besluiten of men met opgaven wil meedoen en daarvoor budget en capaciteit beschikbaar wil stellen. Toegezegd is dat werkwijze en proces goed aansluiten op de beleidscyclus van de 18 regiogemeenten (voorjaars- of perspectiefnota's en begrotingsproces).
Het algemeen bestuur biedt de gemeenten nu de concept-regionale agenda 2022 aan, waarmee zij de gemeenten (colleges en gemeenteraden) uitnodigt de opgaven te beoordelen en waar nodig aan te scherpen. De opbrengst van de consultatie van de 18 gemeenten geeft het algemeen bestuur de gelegenheid om nog bij te sturen in ambities, acties of middelen voordat de definitieve versie wordt aangeboden na het zomerreces. Dit bijsturen gebeurt in afstemming met de 5 Bestuurlijke Opgaven Teams (BOT). De consultatieronde geeft de gemeente de gelegenheid om in hun voorjaars-, kader- of zomernota rekening te houden met de gevraagde (extra) middelen voor het intekenen op de opgaven uit de definitieve

regionale agenda. Het algemeen bestuur heeft daarbij de wens dat de gemeenten zich uitgenodigd voelen om op alle opgaven in te tekenen.

Karakter van de regionale agenda
De regionale agenda Arnhem-Nijmegen 2022 hangt vanzelfsprekend sterk samen met de visie Groene Metropoolregio. De visie beschrijft de uitdagingen waar we als 18 regiogemeenten afzonderlijk en als regio gezamenlijk voor staan. Vanuit de ambitie van kwalitatieve groei zijn in de regionale agenda deze gemeentelijke uitdagingen gegroepeerd in een vijftal opgaven, die onderling met elkaar samenhangen en de basis vormen voor een krachtenbundeling van gemeenten door samenwerking:
- Productieve regio
- Verbonden regio
- Circulaire regio
- Ontspannen regio
- Groene groeiregio

De vijf opgaven combineren de vaste domeinen van onze overheidstaken in een balans tussen de ontwikkelingen, die zich in de gemeenten aandienen, de duurzaamheid die we nastreven en de ontspannen leefkwaliteit die we koesteren. In de concept-regionale agenda 2022 zijn de vijf opgaven verder uitgewerkt ten opzichte van de versie die u in het najaar van 2020 is aangeboden door de Stuurgroep Versterking. De speerpunten zijn concreter gemaakt en voorzien van acties en benodigde middelen (menskracht en geld). De agenda gaat uit van wat de 18 gemeenten met elkaar over vijf jaar willen bereiken en maakt dit concreet voor 2022.

Conceptbegroting 2022 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Met het proces van de regionale agenda is aansluiting gezocht bij het proces van de vaststelling van de begroting 2022 van de Groene Metropoolregio. Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr) zendt een gemeenschappelijk regeling voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders. De deelnemende gemeenteraden worden uitgenodigd om voor 30 juni 2021 een zienswijze in te dienen.
De conceptbegroting 2022 geeft, naast de kosten voor het Regiobureau, inzicht in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de 5 opgaven. De concept regionale agenda 2022 vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de opgaven bedraagt in totaal € 4,22 per inwoner.
De inwonerbijdrage voor het Regiobureau bedraagt onveranderd € 2,50. Door de bijdrage van de Provincie Gelderland, groot € 600.000,00 kan dit bedrag ook voor 2022 naar beneden worden bijgesteld tot € 1,73 per inwoner.

Wettelijk kader of beleidskader
Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr) zendt een gemeenschappelijke regeling voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)
De concept-regionale agenda 2022 geeft inhoud aan de versterkte regionale samenwerking en regionale ambitie. De agenda brengt de ambities dichterbij, zoals deze zijn geformuleerd in de lokale collegeprogramma's én in de agenda's van provincie, rijk en Europa. Het maakt concreet wat de regio in 2022 wil doen in samenwerking met elkaar en met de partners. De agenda vormt een goede basis om de samenwerking met de provincie Gelderland en The Economic Board vorm te geven in een te sluiten bestuursakkoord. Dit akkoord krijgt concrete invulling via een (rollende) regionale investeringsagenda. Hierin wordt ook de bijdrage van de 18 samenwerkende regiogemeenten per opgave opgenomen, na besluitvorming door de 18 gemeenten over de definitieve regionale agenda. Met dit besluit wordt gezorgd

voor het geven van een reactie op de concept regionale agenda en het leveren van een zienswijze op de begroting.

Argumenten en alternatieven

1.1 De regionale agenda geeft invulling aan de visie van de Groene Metropoolregio

De regionale agenda moet de 18 regiogemeenten in staat stellen om vanuit een gezamenlijke en samenhangende aanpak te werken aan grote maatschappelijke opgaven en/of delen daarvan die gebaat zijn bij een gezamenlijke, regionale aanpak. De agenda stelt colleges en raden in staat met elkaar af te spreken welke opgaven en speerpunten in de komende jaren gezamenlijk en integraal worden opgepakt. De regionale agenda is van belang voor de samenwerking met andere overheden, maatschappelijke partners zoals onder meer kennisinstellingen, het bedrijfsleven en onze inwoners. Werken met een duidelijke en gezamenlijke regionale agenda zorgt ook voor mogelijkheden ten aanzien van programma's en fondsen in Den Haag en Brussel. Inhaken op programma's en initiatieven van andere overheden en samenwerkingspartners, allianties sluiten met andere maatschappelijke partners op bovenlokaal niveau wordt eenvoudiger met een wervende, ambitieuze en uitnodigende agenda van samenwerkende gemeenten. Het jaar 2022, is net als het tussenjaar 2021, een opstartjaar. In de agenda is dan ook een aantal acties opgenomen met het karakter van verkenningen of opstellen van een visie. Dit is noodzakelijk om aansluitend in 2022 en 2023 concrete acties te starten. Met de nu voorgestelde financiële inzet kan de samenwerking er in slagen partners (Provincie, Rijk en Europa) te overtuigen de samenwerking te verstevigen en langjarig te investeren in de Groene Metropoolregio.

1.2 Regionale agenda is de inhoudelijke basis voor het bestuursakkoord met de provincie

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de provincie Gelderland en The Economic Board maken met elkaar afspraken in een bestuursakkoord. Op basis van een investeringsagenda geven de partijen aan wat zij investeren. Het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft de bevoegdheid tot het aangaan van het bestuursakkoord. De investeringsagenda van de regio wordt bepaald door de besluitvorming van de deelnemende gemeenten over de begroting 2022 en de deelname aan de regionale agenda.

2.1 De regionale agenda sluit aan bij de gemeentelijke ambities van Lingewaard

De vijf opgaven in de regionale agenda sluiten aan bij een aantal ambities van de gemeente Lingewaard. Daarnaast zorgt de uitvoering van de regionale agenda voor belangrijke impuls aan de ontwikkeling van de regio als geheel. Voor Lingewaard zit de directe aansluiting in de volgende onderdelen:

- Het belang van de gebiedsaanpak van de A325-corridor, de verschillende fietsprojecten waaronder de verkenning van een snelfietsroute Arnhem-Huissen en de regionale uitwerking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (Verbonden regio)
- De ontwikkeling Agropark III, onderwijs en arbeidsmarkt via human capital agenda (skillsbased arbeidsmarkt), ondersteuning MKB (familiebedrijven/ digitaliseren), verduurzamen werklocaties en het uitwerken regionale betekenis health, food en energy (Productieve regio)
- Het blijven positioneren van Next Garden bij het uitwerken van de verschillende opgaven. Next Garden vormt een belangrijke kans voor de ontwikkeling van duurzame tuinbouw en circulariteit in de regio. (Circulaire regio)
- Het realiseren van een landschappelijk-ecologisch raamwerk (o.a. versterken Lingezone voor landschap en natuur) en het versterken van het toerisme (Ontspannen regio)
- Effectueren van de opgaven uit de woondeal (Groene groeiregio)

2.2 Intentie tot deelname

Op basis van de uitgewerkte opgaven stellen we de raad voor om deel te nemen aan alle vijf de opgaven. Voor Lingewaard zit in alle vijf de opgaven meerwaarde en verwachten wij inhoudelijke en financiële meerwaarde uit de samenwerking te halen. Daarnaast is het van belang dat we de nieuwe samenwerking in de regio in deze fase blijven ondersteunen.

3.1 Begroting wordt conform reglement voorgelegd voor zienswijzen aan de raad.
Met het proces van de regionale agenda is aansluiting gezocht bij het proces van de vaststelling van de begroting 2022 van de Groene Metropoolregio. Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr) zendt een gemeenschappelijk regeling voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten. Onder deze kaders worden verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders.

3.2 De begroting is in lijn met eerdere afspraken
De conceptbegroting 2022 geeft, naast de kosten voor het Regiobureau, inzicht in de netto inwonerbijdrage per inwoner voor de vijf opgaven. De concept regionale agenda 2022 vormt de inhoudelijke onderbouwing voor de bijdrage per opgave. Het bedrag voor de opgaven bedraagt in totaal € 4,22 per inwoner.
De inwonerbijdrage voor het Regiobureau bedraagt onveranderd € 2,50. Door de bijdrage van de Provincie Gelderland, groot € 600.000,00 kan dit bedrag ook voor 2022 naar beneden worden bijgesteld tot € 1,73 per inwoner.
De concept-regionale agenda 2022 geeft ook een actualisatie van de agenda 2021. Eerder is door de Stuurgroep Versterking aangekondigd dat voor het jaar 2021 gewerkt wordt met een ingroeimodel. Door de vertraging in het Versterkingsproces vanwege de coronacrisis konden destijds eventuele nieuwe bedragen voor regionale opgaven niet meer in de gemeentelijke begrotingen voor 2021 verwerkt worden. In dit lopende jaar wordt daarom gewerkt met de financiële middelen die daar reeds voor beschikbaar zijn of binnen de huidige begrotingen beschikbaar zijn te stellen. Deze financiering is grotendeels gekoppeld aan de bestaande afspraken over bijdragen aan budgetten van al lopende programma's en activiteiten.

Kanttekeningen
2.1 Mogelijk doen niet alle gemeenten mee aan alle opgaven
De concept-regionale agenda bestaat uit vijf met elkaar verweven opgaven. Deze agenda is een uitdrukkelijke uitnodiging om in te tekenen op alle opgaven. Desondanks kan de situatie zich voordoen dat een (aantal) gemeente(n) besluit niet deel te nemen aan een specifieke opgave. Indien dit aan de orde is, wordt met de voor die opgave verantwoordelijke bestuurlijk opdrachtgever bekeken wat de consequenties zijn. Dit kan zijn dat de acties gefaseerd worden of dat bepaalde acties anders of met minder middelen uitgevoerd kunnen worden, omdat er minder gemeenten deelnemen. Ook kan de keuze gemaakt worden om de inwonerbijdrage per deelnemende gemeenten naar boven bij te stellen. Het algemeen bestuur wacht dan een voorstel van het Bestuurlijk Opgave Team af. Niet-deelname aan een opgave heeft mogelijk gevolgen voor de gemeente, bv. omdat de gemeentelijke opgaven en doelstellingen dan op een andere manier, los van de regionale samenwerking moeten worden gerealiseerd waarbij medewerking van partners en toegang tot externe financiering wellicht minder eenvoudig wordt.

2.2 De kosten voor de uitvoering van de agenda zijn nog niet opgenomen in de gemeentelijke begroting.
De kosten van de uitvoering van de agenda zijn niet opgenomen in de gemeentelijke begroting en zullen in de kadernota worden afgewogen ten opzichte van andere uitgaven. De inwonerbijdrage is gebaseerd op de huidige set van afspraken. Zie budget.

2.3 De opgaven zijn vooralsnog voor 1 jaar vastgelegd
De kosten voor de vijf opgaven zijn voor het jaar 2022 vastgelegd. In de komende periode worden de opgaven verder uitgewerkt

Wat mag het kosten? (budget)
In de aangeboden conceptbegroting zijn naast de middelen voor de 5 opgaven, die overgenomen zijn uit de concept-regionale agenda, ook de middelen voor het Regiobureau en de jaarlijkse bijdrage aan The Economic Board opgenomen. De bijdrage voor het regiobureau bedraagt € 2,50 per inwoner. Dit bedrag is in

2022 lager, omdat de Groene Metropoolregio (ook) voor 2022 een bijdrage van € 600.000,- ontvangt van de provincie Gelderland. Daarmee is de nettobijdrage voor het Regiobureau € 1,73. Daarnaast is er een bijdrage van € 1.00 voor de Economic Board. Dit is in lijn met de besluitvorming over de versterkte regionale samenwerking. Deze bedragen zijn reeds opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
In aanvulling op bovengenoemde bedragen zijn de vijf inhoudelijke opgaven van de Groene Metropoolregio (Verbonden regio, Ontspannen Regio, Productieve Regio, Circulaire Regio en Groene Groei regio) ook financieel vertaald in een bedrag van € 4,22 per inwoner voor 2022. De bijdragen voor de vijf opgaven, € 4,22 euro per inwoner en in totaal € 197.939, worden opgenomen en afgewogen in de kadernota 2022. Uitgangspunt is dat de dekking voor de extra middelen voor de opgaven gedeeltelijk uit bestaande programmagelden komt.

Communicatie en participatie

Uitgebreide communicatie over de regionale agenda 2022 vindt later dit jaar plaats door het Regiobureau wanneer het algemeen bestuur op 15 september de regionale agenda 2022 definitief heeft vastgesteld. Communicatie over de op 7 juli 2021 door het algemeen bestuur vast te stellen begroting 2022 van de Groene Metropoolregio is niet aan de orde.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

Zoals bij het aangaan van de versterkte regionale samenwerking is afgesproken, beslissen de 18 gemeenteraden over deelname aan de opgaven, de gevraagde middelen en het mandaat dat aan de uitvoering wordt meegegeven. Besluitvorming hierover vindt plaats in de 2e helft van 2021 nadat het algemeen bestuur op 15 september 2021 de definitieve regionale agenda 2022 heeft vastgesteld.
In de kadernota 2022 wordt een voorstel gedaan voor het beschikbaar stellen van middelen voor de deelname aan de vijf opgaven. Bij het vaststellen van de gemeentelijke begroting vindt zodoende definitieve besluitvorming over deelname aan de vijf opgaven plaats.
Aanvullend op de begroting en de concept agenda van de Groene Metropoolregio worden komende maand de volgende stukken over de Groene Metropoolregio via het college aan de raad voorgelegd:

- Zienswijze jaarrekening 2020 Regio Arnhem- Nijmegen: via informatienota naar de raad (juni)
- Informatieprotocol en de richtlijnen voor toetreding en uittreding uit de gemeenschappelijke regeling (GR) Groene Metropoolregio alsmede de concept investeringsagenda en concept bestuursakkoord (conceptdocumenten nog zonder inhoudelijke koers). Deze worden via een informatienota aan de raad aangeboden (juni). Mocht de raad nog input willen meegeven op deze documenten dan wordt deze mogelijkheid geboden tijdens een informatieronde over de Groene Metropoolregio.
- Vaststelling aangepaste gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio: door toetreding van de gemeente Beuningen is een formeel besluit nodig van de raad (juni)
- Concept verstedelijkingsstrategie: hiervoor zal in september een informatiebijeenkomst worden georganiseerd. Daarbij zal ook de koppeling worden gelegd met de visie op het middengebied.

Duurzaamheid

De Groene Metropoolregio heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. Het programma Circulaire Regio zorgt voor een flinke impuls aan de duurzaamheidsopgave voor de regio en voor Lingewaard.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief concept regionale agenda
- Concept regionale agenda
- Aanbiedingsbrief concept begroting Groene Metropoolregio 2022
- concept begroting Groene Metropoolregio 2022
- Raadsbesluit
- Concept reactie en concept zienswijze

Bemmel, 4 mei 2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs